

Kurumsal Yönetimin Faaliyet Raporlarının Yayınlanma Zamanı Üzerindeki Etkisi: Borsa İstanbul'da Bir Uygulama

Abdullah Kürşat MERTER¹, Yavuz Selim BALCIOĞLU², Sedat ÇEREZ³ ve Gökhan ÖZER⁴

Öz

Faaliyet raporları hissedarlar, potansiyel yatırımcılar veya düzenleyiciler gibi çeşitli kullanıcılara bir işletmenin mali performansını ve gelecek beklentileri hakkında genel bir bakış sağlayarak kurumsal bilgilendirme amacı taşıyan önemli araçlar olarak hizmet etmektedir. Kullanıcıların karar alımlarında önemli yardımı olan faaliyet raporları özellikle gelişmekte olan ülkelerde temel bilgi kaynağı olarak kabul edilmektedir. Bu çalışma işletmelerin kurumsal yönetim özelliklerinin faaliyet raporu yayınlanma zamanlaması üzerindeki etkisini incelemektedir. Bu amaçla 2009 ile 2019 yılları arasında Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren 259 işletme örneklem olarak seçilmiş ve ilgili örnekleme lojistik regresyon analizi uygulanmıştır. Elde edilen ampirik bulgulara göre, yönetim kurulu üye sayısı ve yönetim kurulu bağımsızlığını temsil eden değişkenlerin işletmelerin faaliyet raporu yayınlama zamanlaması üzerinde anlamlı etkileri olduğu görülmüştür. Sonuçlar, yönetim kurulu toplam üye sayısı ve yönetim kurulu bağımsızlığının artması işletmenin faaliyet raporunu piyasa ilgisinin yoğun olduğu dönemlerde (hafta içi) yayınlama ihtimalini artırdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Faaliyet Raporları, Kurumsal Yönetim, BİST, Lojistik Regresyon

The Effect of Corporate Governance on the Timing of Annual Reports: Evidence from Borsa Istanbul

Abstract

Annual reports serve as significant corporate informational tools by providing an overview of a business's financial performance and future prospects for various users, such as shareholders, potential investors, or regulators. Annual reports, which help users make decisions, are considered the primary source of information, especially in developing countries. This study examines the effects of corporate governance characteristics of enterprises on the timing of annual report publication. For this purpose, 259 companies operating in Borsa Istanbul were selected as a sample, and logistic regression analysis was applied to the relevant sample. According to the empirical findings, it was observed that the variables representing the number of board members and the independence of the board of directors had significant effects on the timing of publishing the annual report of the enterprises. The results showed that the increase in the number of members of the board of directors and the independence of the board of directors increased the probability of publishing the annual report of the enterprise during periods of high market interest (weekdays).

Keywords: Annual Reports, Corporate Governance, BIST, Logistics Regression

Atf İçin / Please Cite As:

Merter, A. K., Balcıoğlu, Y. S., Çerez, S. ve Özer, G. (2024). Kurumsal yönetimin faaliyet raporlarının yayınlanma zamanı üzerindeki etkisi: Borsa İstanbul'da Bir uygulama. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(3), 1036-1047. doi:10.33206/mjss.1411741

Geliş Tarihi / Received Date: 29.12.2023

Kabul Tarihi / Accepted Date: 25.02.2024

¹ Dr. Arş. Gör. - Gebze Teknik Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Kocaeli - Türkiye, akmerter@gtu.edu.tr,

 ORCID: 0000-0001-6874-1890

² Dr. - Gebze Teknik Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Kocaeli - Türkiye, ysbalcioğlu@gtu.edu.tr,

 ORCID: 0000-0001-7138-2972

³ Arş. Gör. - Gebze Teknik Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Kocaeli - Türkiye, sedatcerrez@gtu.edu.tr,

 ORCID: 0000-0002-6443-6319

⁴ Prof. Dr. - Gebze Teknik Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Kırğızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İİBF, Kocaeli - Türkiye, ozer@gtu.edu.tr,

 ORCID: 0000-0002-3255-998X

Giriş

Kuruluşların faaliyet raporları hissedarlar, müşteriler, finansal analistler, devlet kurumları ve diğerleri dahil olmak üzere çeşitli kullanıcılara farklı türden bilgilerin açıklanması açısından önemlidir. Rapor içerisinde yer alan bilgiler, kullanıcıların kararlarını en etkili şekilde vermelerine yardımcı olmakta (Elshandidy ve Neri, 2015; Latif, Mohd, ve Kamardin, 2022) ve özellikle gelişmekte olan ülkelerde temel bilgi kaynağı olarak kabul edilmektedir (Marston ve Shrivess, 1991). Bu raporlar bilançolar, gelir tabloları ve nakit akış tabloları gibi temel finansal bilgileri sunarak yatırımcıların bir işletmenin finansal performansını değerlendirmesini sağlamaktadır. Ayrıca, faaliyet raporları risk yönetimi stratejileri, sürdürülebilirlik girişimleri ve işletmenin gelecekteki beklentileri gibi finansal olmayan bilgileri de kullanıcılara iletmektedir (Shohaieb, Elmarzouky, ve Albitar, 2022). Bu kapsamlı bilgiler, paydaşların bir işletmenin uzun vadeli sürdürülebilirliğini değerlendirmesini sağlamakta ve sağlam yatırım seçimleri yapmasına olanak tanımaktadır.

Kurumsal yönetim, piyasaların sistemli bir şekilde işleyişinin sağlanmasında çok önemli bir rol oynamakta (Alfraih ve Almutawa, 2017) ve karar alım sürecinde şeffaflığı, hesap verilebilirliği ve adaleti teşvik eden kurallar ve düzenlemeler için çerçeve oluşturmaktadır. Ayrıca kurumsal yönetim, yönetim uygulamalarının etkin bir şekilde denetlenmesini sağlayarak ve taraflar arasında çıkar çatışmalarını en aza indirerek hissedarların ve paydaşların çıkarlarının korunmasına yardımcı olmaktadır. Güçlü kurumsal yönetim uygulamaları, bir işletmenin yıllık rapor yayınlama taahhüdünü olumlu yönde etkilemektedir (Latif vd., 2022). Yönetim kurulunun etkin bir şekilde gözetim faaliyetinde bulunması, yönetimin şeffaf finansal tablolar üretme konusunda hesap verilebilir olmasını sağlamaktadır (Shohaieb vd., 2022).

İşletmelerin yatırımcılara bilgi açıklama kararının arkasında çeşitli nedenler bulunmaktadır. Kurumsal yönetimin önemli bir yönü olan şeffaflık, yatırımcılara doğru ve zamanında bilgi sağlamayı içermektedir. Açıklanan bilgilerdeki şeffaflık düzeyinin artması bir işletmenin finansal durumu hakkında daha doğru ve kapsamlı bilgi sağlayarak taraflar arasındaki güveni artırmaktadır. Artan güven, işletmeye daha yüksek düzeyde yatırım yapılmasına yol açabilmektedir. Ayrıca etkin kurumsal yönetim uygulamaları, yönetim kurulları ve denetim komitelerinin daha sıkı gözetimiyle karşı karşıya kaldıkları için işletmeleri daha doğru açıklamalar yapmaya teşvik etmektedir (Shohaieb vd., 2022).

Bu çalışmanın amacı, kurumsal yönetim özelliklerinin firmanın faaliyet raporu yayınlama zamanlaması üzerindeki etkisini incelemektir. Hem ulusal hem de yabancı literatürde raporların yayınlama zamanı üzerine birçok ampirik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların ortak noktası kurumsal yönetim özelliklerinin raporların yayınlama zamanının önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir (Al-Ajmi, 2008; Afify, 2009; Türel, 2010; Hassan, 2016; Ocak ve Özden, 2018; Lajmi ve Yab, 2022). Bu çalışmalar genellikle, finansal raporların yayınlama zamanını raporların açıklandığı tarih ile mali yıl sonu arasındaki süre olarak belirlemiştir. Ancak, literatür taramasında raporların yayınlama zamanını hafta içi ve hafta sonu açıklanması yönünden ele alan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Nitekim önceki çalışmalar, yatırımcıların ilgisinin düşük olduğu zaman (piyasa dışı saatler, haftasonu, yoğun günler vb.) yapılan duyuruların daha kötü haberler içermeye eğiliminde olduğunu göstermiştir (DellaVigna ve Pollet, 2005; Michaely, Rubin, ve Vadrashko, 2016). Literatürdeki bu boşluk, özellikle hafta içi ve hafta sonları ile ilgili olarak raporların yayınlama zamanını etkileyen faktörlere ilişkin daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Bu amaçla yönetim kurulu üye sayısı, kadın üye sayısı ve bağımsızlığı, CEO ikiliği, denetim kalitesi ve denetim komitesi etkinliği gibi çeşitli değişkenleri kullanarak kurumsal yönetimin faaliyet raporların yayınlama zamanlaması üzerindeki etkisini ölçmek için Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren 259 işletmenin 2009-2019 dönemleri arasındaki verileri lojistik regresyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu çalışmanın kurumsal yönetim özellikleri ile rapor yayınlama zamanı arasında ilişki olup olmadığı ampirik kanıtlarla ortaya konularak literatüre ve çeşitli kullanıcılara önemli katkılar yapması beklenmektedir.

Çalışmanın birinci giriş bölümünün ardından ikinci bölümünde konu ile ilgili olarak daha önce yapılmış çalışmalara ve bu çalışmalardan yola çıkarak oluşturulan hipotezlere yer verilmiştir. Üçüncü bölümünde örneklem, model ve değişkenlerin yer aldığı metodoloji açıklanmıştır. Dördüncü bölümde lojistik regresyon analizi sonucunda elde edilen ampirik bulgular sunulmuş ve son bölümde genel bir değerlendirme ile çalışma tamamlanmıştır.

Literatür Taraması ve Hipotez Geliştirme

İşletmelerin rapor yayınlama zamanlamasını esas alan çok sayıda ampirik çalışma bulunmaktadır. Literatürde iyi haberlere sahip firmaların kötü haberlere sahip olanlara kıyasla daha erken yayınlama veya piyasa ilgisinin yoğun olduğu zamanlarda (hafta içi) açıklama yapma eğiliminde olduğu yönündeki çalışmalar daha ağır basmaktadır (Sinclair ve Young 1991; Doyle ve Magilke, 2009; Li, Xiang, Liu ve Cai, 2020). DellaVigna ve Pollet (2005) ve Michaely vd. (2016), yatırımcıların ilgisinin düşük olduğu cuma günü yapılan duyuruların daha kötü haberler içerme eğiliminde olduğunu, bunun da kısa vadeli tepkilerin daha küçük olmasına ve duyuru sonrası daha büyük değişikliklere neden olduğunu tespit etmişlerdir. Bu durum, firmaların kötü haberleri piyasa saatlerinden sonra, yoğun günlerde ve daha az önceden bildirimde bulunarak bildirme eğiliminde olduklarını ve bunların hepsinin yatırımcı ilgisinin azalmasıyla ilişkili olduğunu göstermektedir.

1982'den 1988'e kadar olan dönemde raporlama yapan Avustralyalı işletmelerin altı aylık raporlama zamanlılığını inceleyen Sinclair ve Young (1991), erken raporlama yapanların geç raporlama yapanlara kıyasla daha fazla olumlu duyurular içerme eğiliminde olduğunu tespit etmişlerdir. Begley ve Fischer (1998), 1980 – 1990 arasında kazanç haberi yayınlayan işletmelerin rapor açıklama zamanlamasına göre açıklamanın iyi veya kötü haber içerme durumlarını incelemişlerdir. Çalışma sonucunda erken duyuruların geç duyulara kıyasla iyi haberlerle ilişkili olduğunu gözlemlemişlerdir. Haw, Qi ve Wu (2000), gelişmekte olan bir piyasada firma performansı ile yıllık raporların yayınlanma zamanını incelemiş ve iyi haberlere sahip firmaların kötü habere sahip firmalara kıyasla raporlarını daha erken yayınladıklarını tespit etmişlerdir.

Chen, Cheng ve Gao (2005), 1995-2002 dönemlerinde Çin'de faaliyette bulunan işletmelerin kazanç duyurusu zamanlaması ile piyasa tepkisi arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışma sonunda erken duyuru yapan işletmelerin yüksek hacim ve fiyat tepkisi gösterdiği, geç açıklayanların ise daha düşük hacim ve fiyat tepkisi gösterdiğini tespit etmişlerdir. Kenya Nairobi Borsası'nda faaliyet gösteren 36 işletmenin 2005-2006 dönemlerine ait verileri üzerinde kurumsal yönetim mekanizmalarının yıllık raporların zamanlılığı üzerindeki etkilerini inceleyen Tauringana, Kyeyune ve Opio (2008), yönetim kurulu toplantı sıklığı ve denetim komitesi finansal uzmanlık seviyesinin raporların zamanlaması üzerinde negatif bir etkiye neden olduğunu tespit etmişlerdir. Al-Ajmi (2008), Bahreyn Menkul Kıymetler Borsası'nda faaliyet gösteren finansal ve finansal olmayan 231 işletmenin raporlama zamanlığı ile denetim özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Panel veri analiz yönteminin kullanıldığı çalışmada muhasebe karmaşıklığı ile denetçi türünün (Büyük dördü ve büyük dördü olmayan) raporlama zamanlılığı üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını gözlemlemiştir. Ayrıca işletmenin büyüklüğü, kaldıraç ve karlılık faktörlerinin yıllık raporlama zamanlılığının belirleyicileri olduğunu tespit etmiştir.

Hassan (2016), denetim raporlarında yaşanan gecikmelerin kurumsal yönetim özellikleri ile ilişkisini vekalet teorisi çerçevesinde incelemiştir. Filistin Borsası'nda faaliyet gören 48 işletmenin 2011 yılı faaliyet raporlarından elde edilen veriler ile çoklu regresyon analizi uygulanmış ve analiz sonucunda denetim raporundaki gecikmelerin denetim firmasının uluslararası çalışma durumu ve yönetim kurulu büyüklüğü değişkenleri ile pozitif, işletme büyüklüğü, toplam şube sayısı ve denetim komitesi varlığı ile negatif ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kuveyt Menkul Kıymetler Borsası'nda kayıtlı 52 işletmenin yıllık raporlarındaki gönüllü açıklama uygulamalarının kurumsal yönetim mekanizmaları ile ilişkisini araştıran Alfraih ve Almutawa (2017), çapraz direktörlük, yönetim kurulu büyüklüğü ve CEO ikiliği değişkenlerinin gönüllü açıklama ile negatif, devlet sahipliğinin ise pozitif ilişkili olduğunu gözlemlemişlerdir. Ayrıca icracı olmayan yöneticilerin oranı, yönetim kurulundaki aile üyeleri, denetim komitesinin varlığı ve yönetim kurulundaki yönetici ailenin varlığı gibi faktörlerin gönüllü açıklama üzerinde önemsiz bir etkiye sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Mathuva, Tauringana ve Owino (2019), işletmelerin kurumsal yönetim kalitesinin denetlenmiş yıllık raporlarının ve finansal tabloların yayınlanma süresi ile ilişkisini 2007-2016 dönemlerine ait bir örneklem kullanarak incelemişlerdir. Yazarlar, denetim komitesindeki finansal uzmanlığın, yönetim kurulu büyüklüğünün, yönetim kurulu toplantılarının ve yönetim kurulu bağımsızlığının daha uzun denetim raporu gecikmeleriyle ilişkili olduğunu ve yönetim kurulundaki kadın ve farklı milletlerden üyeler olması durumunda faaliyet raporunda gecikmelerin yaşandığını gözlemlemişlerdir.

İşletmelerin faaliyet raporu açıklanma zamanlaması ile gelecekteki hisse senedi fiyatı çöküş riskini 2001-2017 dönemleri arasında ve Çin'de faaliyet gösteren işletmeler üzerinden inceleyen Li vd. (2020), rapor yayınlama zamanını yüksek piyasa ilgisi dönemlerinden düşük piyasa ilgisi dönemlerine çeviren işletmelerin gelecekte daha yüksek bir oranda hisse senedi fiyat çöküş riski ile ilişkisi olduğunu tespit

etmişlerdir. Lukason ve Camacho-Miñano (2020), Estonya'da işlem gören işletmelerin kurumsal yönetim özelliklerinin yıllık raporların son teslim tarihi ihlalleri ile nasıl ilişkili olduğunu lojistik regresyon analizi ile incelemişlerdir. Çalışma sonunda yönetim kurulunda kadın üye bulunması, yönetici yaşının daha yüksek olması ve görev süresinin daha uzun olması ve yönetim kurulu üyelerinin sahip olduğu hisse senedi oranının yüksek olması yıllık rapor sunma süresinin daha az ihlal edilmesine yol açtığını, ayrıca yönetim kurulu büyüklüğünün rapor yayınlama ihlal olasılığı üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını tespit etmişlerdir. Syofyan, Septiari, Dwita ve Rahmi (2021), denetim komitesi etkinliğinin toplantı sıklığı ile ilişkili olduğunu ve toplantı sıklığının firmanın gözetim rollerinin sağlanmasında ve denetlenen mali tabloların zamanında sunulmasında önemli bir faktör olduğunu tespit etmişlerdir.

2007-2017 yılları arasında Çin'de faaliyet gösteren işletmeler üzerinden bir inceleme yapan Song ve Zhou (2021), iyi haberlerin kötü haberlere kıyasla daha erken açıklandığını ve ilkelere dayalı muhasebe standartlarının yıllık raporlama karmaşıklığını azalttığını ve azalan karmaşıklık nedeniyle yıllık raporların açıklanmasındaki gecikmeleri düşürdüğünü tespit etmişlerdir. Ghani ve Che Azmi (2022), Malezya'da 2015-2019 yılları arasında faaliyet gösteren ve halka açık ilk 100 işletme üzerinden yönetim kurulu yapısı ve denetim komitesi özelliklerinin finansal raporlama zamanlılığı üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Elde edilen ampirik bulgulara göre, yönetim kurulu bağımsızlığı ve CEO ikiliği değişkenlerinin finansal rapor açıklama zamanlılığı üzerinde negatif bir etkiye neden olduğunu gözlemlemişlerdir. Kurumsal yönetim açıklama düzeyi ile yıllık raporların kalitesi arasındaki ilişkiyi Vietnam bağlamında değerlendiren Tran ve Ha (2023), iki değişken arasında doğrusal olmayan bir ilişki gözlemlemiştir. Ampirik bulgulara göre kurumsal yönetim açıklama seviyesi belli bir eşiği aştığında yıllık raporların kalitesi pozitif olarak arttığını tespit etmiş ve dolayısı ile yüksek kurumsal yönetim açıklama seviyesine sahip işletmelerin yüksek kaliteli faaliyet raporları ile ilişkilendirmişlerdir.

Yukarıda belirtildiği gibi, yabancı literatürde raporların yayınlanma zamanı üzerine çok sayıda çalışma mevcuttur. Ulusal literatürde de yayınlanma zamanı üzerine empirik çalışmalar bulunmaktadır. Ocak ve Özden (2018), 2008-2013 yılları arasında Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerden elde edilen 968 firma yılı gözlemi kullanarak, denetçiye özgü özelliklerin denetim raporlarının açıklanma süresindeki gecikmeler üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırma sonuçları, denetçi cinsiyetinin ve eğitim düzeyinin, denetim raporlarının açıklanma süresindeki gecikmeler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca, Türkiye'de faaliyet gösteren dört büyük denetim firmasının, firmaların finansal tablolarını zamanında sunmaya teşvik ettiği belirlenmiştir. Türel (2010), İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda işlem gören 211 finansal olmayan şirketin verilerini kullanarak yaptığı çalışmada, kar/zarar durumunun, denetçi görüşünün, denetçi türünün ve sektörün finansal raporların yayınlanma zamanı ile ilişkili olduğuna dair empirik kanıtlar sunmuştur. Çelik, Özer ve Merter (2023), kurumsal ve yabancı sahiplik yapılarının finansal raporların yayınlanma zamanı üzerindeki etkisini araştırmıştır. 2008-2019 yılları arasında Borsa İstanbul'da işlem gören 208 şirketten elde edilen 2.204 gözlem üzerinden yapılan analiz sonucunda, kurumsal ve yabancı sahiplik yapısının artmasının finansal raporların daha erken yayınlanmasını sağladığı tespit edilmiştir. Akçay (2022), 2015 ile 2020 yılları arasında Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren 219 firmaya ait verileri kullanarak, denetçi rotasyonu ile denetim raporlarının zamanında sunulması arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda, denetçi rotasyonu ile denetim raporu gecikmesi arasında anlamlı bir ilişki bulunamamış, ancak karlılık, firma büyüklüğü ve firma yaşı gibi faktörlerin denetim raporu gecikmesi üzerinde negatif ve istatistiksel olarak anlamlı etkileri olduğu belirlenmiştir.

Yönetim kurulu toplam üye ve bağımsız üyelerin sayısında meydana gelen artışlar finansal beyanların kalitesinin daha iyi kontrol edilmesini sağlamak ve olumsuz durumlar karşısında düzeltici önlemlerin alınma olasılığını artırmaktadır (Dimitropoulos ve Asteriou, 2010). Artan izleme faktörü ve önlemler neticesinde işletme içerisinde daha iyi haberlere sahip olunacağı varsayılmakta ve Li vd. (2020)'den yola çıkarak bu iyi haberlerin piyasa ilgisinin yoğun olduğu dönemlerde duyurulması beklenmektedir. Bundan yola çıkarak aşağıda verilen h1 ve h2 hipotezleri geliştirilmiştir.

H1: Yönetim kurulu üye sayısı ile firmaların faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2: Yönetim kurulundaki bağımsız üye oranı ile işletmelerin faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Vekalet teorisine (Jensen ve Meckling, 1976) göre, CEO ve yönetim kurulu başkanının farklı sorumlulukları vardır ve bu sorumlulukların birleştirilmesi çatışmaya yol açabilmektedir. Bu teoriye göre başkan ve CEO'nun aynı kişi olmaması gerekmektedir. Görevlerin ayrılığı, hissedarların çıkarlarını

sağlayacak ve kurumsal yönetişimin etkinliğini artıracaktır (Alsmady, 2018). Ayrıca, işletmenin etkili yönetişimi, daha kaliteli muhasebe bilgilerine ve finansal raporlara erişimi sağlamaktadır. Bu çalışmada, CEO ayrımından dolayı işletmenin etkin yönetimi sayesinde elde edeceği iyi haberleri Li vd. (2020)'den yola çıkarak piyasanın yoğun olduğu dönemlerde (hafta içi) açıklayacağı varsayılmış ve aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir.

H3: CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olması, firmanın faaliyet raporunu hafta içi yayınlama olasılığını etkilemektedir.

Denetim kalitesi üzerine yapılan önceki araştırmalarda (DeAngelo, 1981; Leuz ve Verrecchia, 2000; Ashbaugh ve Warfield, 2003), büyük denetim firmalarının daha yüksek denetim kalitesi sağladığı öne sürülmüştür. Büyük denetim firmaları daha fazla kaynağa sahip olması nedeniyle daha fazla izleme ve daha yüksek denetim kalitesi sağlamaktadır. Shockley (1981), büyük denetim firmalarının daha fazla bağımsız olduğu ve müşteriyle denetim konusunda pazarlık yapmaya daha az istekli olduklarını tespit etmiştir. Ayrıca birçok ampirik çalışmada (Owusu-Ansah ve Leventis, 2006; Krishnan, 2005) hesapları büyük firmalar tarafından denetlenen işletmelerin zamanında raporlama yaptıkları ortaya konmuştur. Bu çalışmalardan yola çıkarak hesaplarını büyük denetim firmalarına denettiren işletmelerin raporlarını piyasa ilgisinin yoğun olduğu zamanlarda açıklama yapacağı varsayılmış ve aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir.

H4: Denetim kalitesi ile işletmelerin faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Farklı bilgi ve deneyimlere sahip olmalarından dolayı yönetim kurulu üyeleri içerisindeki kadın üyeler firmanın karar alım süreçlerine önemli katkıda bulunabilirler (Kanadli, Torchia ve Gabaldon, 2018). Buna ek olarak, erkeklerin çoğunlukta olduğu yönetim kurullarında bile karar alım süreçlerini etkileyebilmektedirler. Bazı çalışmalarda kadın yöneticilerin erkeklere kıyasla daha objektif ve bağımsız olma ihtimalinin daha yüksek olduğunu ve dolayısıyla çatışma düzeyini azaltarak yasal gereklilikleri erkek yöneticilerden daha iyi takip edebildiklerini iddia etmektedir (Nielsen ve Huse, 2010). Kimi çalışmalarda ise yönetim kurulu içerisinde cinsiyet çeşitliliğinin sağlanması halinde gönüllü açıklama düzeylerinin artacağını tespit etmişlerdir (Krishnan ve Parson, 2008; Liao, Luo ve Tang, 2015). Bu argümanlar doğrultusunda yönetim kurulu içerisinde kadın üye bulunması halinde firmanın faaliyet raporlarını piyasa ilgisinin yoğun olduğu dönemde açıklama yapacağı varsayılmış ve aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir.

H5: Yönetim kurulundaki kadın üye oranı ile faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bilginin zamanlılığı, firmalara daha düşük anormal getirileri ve belirsizlik seviyesinin yükselmesi gibi faktörleri etkilemektedir (Syofyan vd., 2021). Ayrıca geç ulaştırılan bilgi temsilcilik sorunu ile karşılaşılmasına neden olmaktadır. Denetim komitesi bu sorunu azaltmak için finansal raporlama, iç kontrol ve dış denetim gibi faaliyetlere ilişkin gözetimi gerçekleştirmektedir (Turley ve Zaman, 2004). Denetim komitesinin etkin gözetimi, raporların zamanında yayınlanmasını ve böylelikle raporlama kalitesini artırması muhtemeldir. Etkin bir denetim komitesi titiz bir mali gözetim sağlayarak zamanında ve doğru raporlamayı teşvik etmektedir. Raporların yatırımcı ilgisinin yüksek olduğu hafta içi zamanlarında yayınlanması paydaşlara hesap verilebilirlik ilkesine uyulduğu sinyali vermekte ve denetim komitesinin etkinliğini yansıtmaktadır. Bu argümanlar doğrultusunda bu çalışmada denetim komitesi etkinliğinin firmanın faaliyet raporunu hafta içi yayınlama ihtimali yüksek olduğu varsayılmış ve aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir.

H6: Denetim komitesi etkinliği ile faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Metodoloji

Örnekleme

Raporların açıklanma zamanlaması Türkiye gibi gelişmekte olan piyasalarda önemli bir faktördür. Bu piyasalarda bilgi sınırlıdır ve gelişmiş piyasalara kıyasla daha uzun gecikmelere sahiptir (Errunza ve Losq, 1985). Gelişmekte olan piyasalardaki raporlama zamanı belirleyicilerinin incelenmesi, düzenleyicilerin piyasa etkinliğini artırması için yeni politikalar geliştirmesine olanak tanımaktadır. Bu sebeple çalışmanın kapsamını Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren işletmeler oluşturmaktadır. Bankalar, sigorta şirketleri, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve holdingler gibi mali işletmeler farklı düzenleme ve uygulamalara tabi olmasından dolayı örnekleme dahil edilmemiştir. Çalışmada kullanılan değişkenlere ait veriler Kamuyu

Aydınlatma Platformu (KAP) ve Eikon veri tabanı kullanılarak oluşturulmuştur. Kamuyu Aydınlatma Platformu 2009 yılından itibaren faaliyete başlamasından dolayı örneklem bu yıl itibari ile başlatılmıştır. Ayrıca 2020 – 2021 dönemlerinde yaşanan Covid-19 gibi olağandışı durumların işletmelerin faaliyetlerinde beklenmedik değişimlere neden olması sebebiyle çalışmaya dahil edilmemiştir. Sonuç olarak 2009-2019 dönemleri arasında Borsa İstanbul’da faaliyet gören 259 işletmeye ait 2.345 gözlem değeri elde edilmiştir.

Araştırma Modeli ve Değişkenler

İşletmelerin kurumsal yönetim özelliklerinin faaliyet raporu yayınlama zamanı üzerindeki etkilerini inceleyebilmek için aşağıda yer alan model geliştirilmiştir.

$$ZAMAN = \alpha + \beta_1 YKB + \beta_2 YKBUYE + \beta_3 KADIN + \beta_4 CEO + \beta_5 DK + \beta_6 DKETKİ + \beta_7 KONTROL + \varepsilon_{it} \quad (1)$$

Raporunu hafta içi açıklayan işletmelerin 1, hafta sonu açıklayanların ise 0 değerini alan *ZAMAN*, faaliyet raporu yayınlama zamanlamasını gösteren bağımlı değişkeni temsil etmektedir. *YKB*, *YKBUYE*, *KADIN*, *CEO*, *DKETKİ* ve *DK* ise modele eklenen bağımsız değişkenleri göstermektedir. Denetim komitesi etkinliğini (*DKETKİ*) ölçmek için önceki çalışmalardan (Aldamen, Duncan, Kelly, Mcnamara ve Nagel, 2012; Hassan, Hijazi ve Naser, 2017) yola çıkarak denetim komitesi ile ilgili 6 özellik kullanılmıştır. Denetim komitesi büyüklüğü, denetim komitesi bağımsızlığı, denetim komitesi toplantı sayısı, denetim komitesi finansal uzmanlığı, denetim komitesi kadın üye varlığı ve denetim komitesi deneyimi faktörlerinin eşit derecede önemli olduğu varsayımı altında, bu faktörlerin her biri için 2 farklı puan ataması yöntemiyle bir derecelendirme yapılmıştır. *KONTROL*, Al-Ajmi (2008)’nin çalışması takip edilerek, faaliyet raporu yayınlama zamanı üzerindeki diğer işletmeye özgü değişkenleri kontrol etmek amacıyla modele dahil edilen kontrol değişkenlerini temsil etmektedir. Bu değişkenler *BUYUKLUK*, *KALDIRAC* ve *KARLILIK*’dır. Örneklem içerisindeki uç değerlerin analiz sonucu üzerindeki etkisini azaltmak için değişkenler %5 ila %95 kısımlarına denk gelen gözlem değerine eşitlenmiştir. Model içerisinde yer alan değişkenlere ait ayrıntılı açıklamalar tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Değişkenlerin Tanımları ve Açıklamaları

Değişkenler	Değişkenlerin Açıklamaları
ZAMAN	Faaliyet Raporu Yayınlama Zamanı; Hafta içi ise 1, değilse 0
YKB	Yönetim Kurulu Büyüklüğü; Yönetim kurulu toplam üye sayısının doğal logaritması
YKBUYE	Yönetim kurulu bağımsız üye oranı; Yönetim kurulu bağımsız üye sayısı / Yönetim kurulu toplam üye sayısı
KADIN	Yönetim kurulu kadın üye oranı; Yönetim kurulu kadın üye sayısı / Yönetim kurulu toplam üye sayısı
CEO	CEO İkiligi, CEO aynı zamanda yönetim kurulu başkanı ise 1, değilse 0
DKETKİ ⁵	(DKBOYUT + DKBAĞ + DKTOPLANTI + DKMFU +DKKADIN + DKDENEYİM) / 6
DK	Denetim Kalitesi; Denetçi şirket büyük dördtü arasında ise 1, değilse 0
BUYUKLUK	Firma büyüklüğü; Toplam varlıkların doğal logaritması
KARLILIK	Aktif karlılık oranı (ROA); Toplam net dönem kârı / Toplam varlıklar
KALDIRAC	Firma kaldıraç; toplam borçlar / toplam varlıklar

Tanımlayıcı İstatistikler

Tablo 2, modelde yer alan değişkenler için sırasıyla gözlem sayısı, ortalama, standart sapma, medyan, en küçük ve en büyük değer gibi tanımlayıcı istatistik değerlerini göstermektedir. Tabloya göre örneklemde yer alan işletmelerin %74,40’i faaliyet raporunu hafta içi yayınlamaktadır. İşletmelerin yönetim kurulu üye sayısı en küçük 3 en büyük 15 değerlerine sahipken ortalama olarak 6,96’dır. Ayrıca yönetim kurulu içerisinde bağımsız üye oranı ise %0 ila %66,67 arasında değişkenlik gösterirken ortalama olarak %26,15 değerindedir. Örneklemdeki işletmelerin yönetim kurulu kadın üye oranı ortalama olarak %11,8’dir. CEO’nun aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olma durumunu ifade eden CEO değişeni %76,33 ortalama değerine sahiptir. Bu durum örneklemdeki çoğu işletme içerisindeki CEO pozisyonunda çalışan kişinin aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olduğunu ifade etmektedir. %53,7 ortalama değerine sahip olan DK değişkenine göre örneklemdeki işletmelerin yarısının büyük denetim firmaları tarafından

⁵ *DKBOYUT*: Denetim komitesi içerisinde en az 2 üye olması halinde 1, değilse 0, *DKBAĞ*: Denetim komitesi üyelerinin çoğunluğu bağımsız üye ise 1, değilse 0, *DKTOPLANTI*: Denetim komitesi ilgili dönem içinde 4’den fazla toplantı gerçekleştirdi ise 1, değilse 0, *DKMFU*: Denetim komitesi içerisinde en az 1 muhasebe veya finans uzman üye bulunması halinde 1, değilse 0, *DKKADIN*: Denetim komitesi içerisinde en az 1 kadın üye olması halinde 1, değilse 0, *DKDENEYİM*: Denetim komitesi içerisinde en az 1 üyenin 3 yıldan daha fazla deneyimi olması halinde 1, değilse 0

denetlendiği anlaşılmaktadır. Modele kontrol değişkeni olarak dahil edilen ve aktif karlılık oranını temsil eden KARLILIK değişkeni ortalama olarak %3,23 değerindedir. %11,60 ila %91,90 arasında değişkenlik gösteren kaldıraç oranı ortalama %51,30 değerine sahip olması örneklemdaki işletmelerin borç – özsermaye ilişkisinin dengeli bir konumda olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2. Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Gözlem Sayısı	Ortalama	Standart Sapma	Medyan	En Küçük	En Büyük
ZAMAN	2.345	0,744	0,436	1,000	0,000	1,000
YKB	2.345	1,900	0,280	1,946	1,099	2,708
YKBUYE	2.345	0,261	0,139	0,286	0,000	0,667
KADIN	2.345	0,118	0,143	0,0909	0,000	0,800
CEO	2.345	0,763	0,425	1,000	0,000	1,000
DKETKİ	2.345	0,639	0,144	0,667	0,333	0,833
DK	2.345	0,537	0,499	1,000	0,000	1,000
KARLILIK	2.345	0,032	0,078	0,032	-0,124	0,183
BUYUKLUK	2.345	19,700	1,629	19,540	17,050	23,050
KALDIRAC	2.345	0,513	0,235	0,529	0,116	0,919

Tablo 3, tüm değişkenlere ait Pearson korelasyon matrisinin sonuçlarını göstermektedir. Tablo 3'e göre yönetim kurulu büyüklüğü (YKB), yönetim kurulu bağımsız üye oranı (YKBUYE) ve denetim komitesi etkinliği (DKETKİ) ile faaliyet raporlarının yayınlanma zamanı (ZAMAN) arasında pozitif yönde bir korelasyon vardır. Bu sonuçlar, ilgili bağımsız değişkenler üzerindeki bir artışın firmaların faaliyet raporlarını hafta içi yayınlama olasılığını artırdığına işaret etmektedir. Öte yandan yönetim kurulu kadın üye sayısı (KADIN), CEO ikililiği (CEO) ve denetim kalitesi (DK) ile faaliyet raporlarının yayınlanma zamanı (ZAMAN) arasında anlamlı bir korelasyon olmadığı görülmektedir.

Tablo 3. Korelasyon Matrisi

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 ZAMAN	1,00									
2 YKB	0,05***	1,00								
3 YKBUYE	0,12***	-0,13***	1,00							
4 KADIN	-0,02	-0,11***	-0,01	1,00						
5 DKETKİ	0,08***	0,08***	0,38***	0,23***	1,00					
6 CEO	0,02	0,26***	-0,03*	-0,08***	0,03	1,00				
7 DK	0,01	0,32***	-0,10***	-0,07***	0,03	0,30***	1,00			
8 KARLILIK	-0,02	-0,02	-0,00	0,04**	0,01	-0,04*	-0,04*	1,00		
9 BUYUKLUK	-0,07***	-0,08***	-0,00	-0,02	0,03*	-0,04**	-0,04**	0,19***	1,00	
10 KALDIRAC	0,02	-0,02	0,10***	-0,01	0,05**	0,00	0,06***	0,01	0,04	1,00

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir.

Tablo 4, tüm değişkenlerin Varyans enflasyon faktörünün (VIF) ve tolerans değerleri göstermektedir. Bağımsız değişkenler arasında 0,80 veya daha yüksek bir korelasyon değeri model içerisinde çoklu doğrusallık sorununu göstermekte ve bu durumda bazı değişkenlerin modelden çıkarılması gerekmektedir. Aynı şekilde bağımsız değişkenlerin VIF değerleri 10'dan büyük veya Tolerans değerleri 0,1'den küçük çıkması halinde çoklu doğrusallık problemi ile karşılaşmaktadır (Hair, Black, Babin ve Anderson, 2010). Tablo 4'den anlaşılacağı üzere en yüksek VIF değeri 1,30 en düşük Tolerans değeri ise 0,76 olarak gözlemlenmiştir. Bu sebeple model içerisinde çoklu doğrusallık sorunu ile karşılaşılmayacağı anlaşılmıştır.

Tablo 4. VIF ve Tolerans Değerleri

	VIF	Tolerans
YKB	1,210	0,826
YKBUYE	1,250	0,797
KADIN	1,100	0,906
CEO	1,150	0,873
DK	1,200	0,834
DKETKİ	1,300	0,769
KARLILIK	1,040	0,960
BUYUKLUK	1,050	0,948
KALDIRAC	1,020	0,981

Araştırma Bulguları

Kurumsal yönetim özelliklerinin şletmelerin faaliyet raporu yayınlanma zamanı üzerindeki etkilerini inceleyebilmek amacıyla geliştirilen modelin lojistik regresyon yöntemi ile test edilmiş analiz sonuçları tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. *Lojistik Regresyon Analiz Sonuçları*

	<i>Odds rasyo</i>	<i>Standart Hata</i>	<i>t değeri</i>	<i>p değeri</i>	<i>Anlamlılık</i>
YKB	1.591	0.313	2.36	0.018	**
YKBUYE	5.073	2.451	3.36	0.001	***
KADIN	0.704	0.252	-0.98	0.326	
DKETKİ	0.768	0.314	-0.65	0.519	
CEO	1.042	0.127	0.34	0.733	
DK	1.032	0.11	0.30	0.766	
KARLILIK	0.848	0.552	-0.25	0.8	
BÜYÜKLÜK	0.91	0.028	-3.06	0.002	***
KALDIRAC	0.984	0.208	-0.07	0.941	
SABİT	5.807	4.516	2.26	0.024	**
LR Chi2	140.43	Sektör Etkisi		Dahil	
Olasılık > Chi2	0.000	Yıl Etkisi		Dahil	
Gözlem Sayısı	2,345	Firma Sayısı		259	
Count R2	0.745				

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.10 anlamlılık düzeyini ifade etmektedir.

Tablo 5'te yer alan modelin LR chi2 değeri (140,43) istatistiksel açıdan yüzde bir seviyesinde anlamlıdır. Bu durum, modelin şletmelerin faaliyet raporu yayınlama zamanlaması üzerinde anlamlı bir tahmin gücü olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca R2 değeri 0,745'tir ve bu değer modelin %74,50 oranında doğru tahmin yapabildiğini göstermektedir.

Model içerisindeki yönetim kurulu üye sayısını ifade eden YKB değişkeninin odds ratio değeri (1,591) istatistiksel açıdan anlamlıdır. Buna göre yönetim kurulundaki üye sayısı yüksek olan şletmelerin faaliyet raporlarını hafta içi yayınlama olasılığı daha yüksektir. Bu bulgu "*Yönetim kurulu üye sayısı ile şletmelerin faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.*" olarak belirtilen H1 hipotezini destekler niteliktedir. Bu ilişki, yönetim kurulu ne kadar çok üyeden oluşursa, içerdiği geçmişin de o kadar çeşitli olması ile açıklanabilir (Dimitropoulos ve Asteriou, 2010). Geçmişten gelen çeşitlilik yönetim kurulu ile hissedarlar ve dış paydaşlar arasında daha olumlu bir iletişim kurma şansı verir. Bu da piyasa ilgisinin daha yoğun olduğu dönemlerde faaliyet raporunun açıklamasını sağlayarak raporun daha fazla kullanıcıya ulaşmasını sağlayabilir.

Yönetim kurulu içerisindeki bağımsız üye oranını ifade eden YKBUYE değişkeni de istatistiksel açıdan anlamlı bir odds ratio değerine (5,073) sahiptir. Dolayısıyla bağımsız üye oranı yüksek seviyede olan bir şletmenin faaliyet raporunu hafta içi yayınlama olasılığı diğerlerine kıyasla daha yüksektir. Elde edilen bu bulgu "*Yönetim kurulundaki bağımsız üye oranı ile şletmelerin faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.*" şeklinde ifade edilen H2 hipotezini destekler niteliktedir.

Yönetim kurulu içerisindeki kadın üye oranını ifade eden KADIN değişkeni de istatistiksel açıdan anlamlı bir odds ratio değerine (0,704) sahip değildir. Dolayısıyla yönetim kurulu içerisinde kadın üye oranı ile bir şletmenin faaliyet raporunu hafta içi yayınlama olasılığı arasında bir ilişki gözlemlenmemiştir. Elde edilen bu bulgu ile "*Yönetim kurulundaki kadın üye oranı ile şletmelerin faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.*" şeklinde ifade edilen H5 hipotezi desteklenmemiştir.

CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olması halinde firmanın faaliyet raporlarının hafta içi yayınlamasıyla ilgili anlamlı bir etki gözlemlenmemiştir. Dolayısıyla "*CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olması, firmanın faaliyet raporunu hafta içi yayınlama olasılığını etkilemektedir.*" şeklinde ifade edilen H3 hipotez desteklenmemektedir.

Denetim kalitesi, büyük dörütlü ve büyük dörütlü olmayan şletmeler şeklinde ölçülmüş ve ilgili örnekleme faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanması durumuyla ilgili herhangi bir anlamlı etkiye rastlanmamıştır. Dolayısı ile "*Denetim kalitesi ile şletmelerin faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.*" şeklinde ifade edilen H4 hipotezi desteklenmemiştir.

Denetim komitesi etkinliğini ifade eden denetim komitesi ile ilgili 6 faktörden oluşan DKETKİ değişkeni de istatistiksel açıdan anlamlı bir odds ratio değerine (0,768) sahip değildir. Dolayısıyla denetim

komitesinin etkinliği ile bir işletmenin faaliyet raporunu hafta içi yayınlama olasılığı arasında bir ilişki gözlemlenmemiştir. Elde edilen bu bulgu ile “Denetim komitesi etkinliği ile faaliyet raporlarının hafta içi yayınlanma ihtimali arasında anlamlı bir ilişki vardır.” şeklinde ifade edilen H6 hipotezi desteklenmemiştir.

Modele kontrol değişkeni olarak eklenen büyüklük değişkeni de istatistiksel açıdan yüzde bir seviyesinde anlamlı ve pozitif bir odds ratio değerine (0,91) sahiptir. Bu bulgu büyük işletmelerin faaliyet raporlarını piyasa ilgisinin yüksek olduğu (hafta içi) dönemlerde yayınlama eğiliminde olduğunu göstermektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Kurumsal yönetim, hisse senedi piyasalarının düzgün işleyişinin ve bütünlüğünün sağlanmasında çok önemli bir rol oynamaktadır. Kurumsal yönetimin önemli bileşenlerinden şeffaflık, yatırımcılar arasında güveni teşvik ettiği için çeşitli kullanıcılara bilgi paylaşımını desteklemektedir. Yatırımcılara doğru ve zamanında bilgi sağlamak için işletmeler, finansal performanslarını ve gelecek beklentilerini özetleyen faaliyet raporları yayınlamaktadır. Bu raporlar, hissedarlar, potansiyel yatırımcılar ve düzenleyiciler gibi çeşitli kullanıcılara işletmenin finansal performansına ilişkin genel bir bakış açısı sağlayan kapsamlı bir belgedir. Bu sebeple faaliyet raporları hissedarların işletmenin finansal sağlığını değerlendirmede ve işletmeye yatırım yapma konusunda bilinçli kararlar almasına olanak sağlamasından dolayı kurumsal açıklama için çok önemlidir. Raporların zamanında sunulması esasında, bu raporların ne kadar hızlı sunulduğu, belirli bir hesap döneminin sonlanmasının ardından ne kadar süre içinde paydaşlarla paylaşıldığı ile direkt ilgilidir. Faaliyet raporların zamanında yayınlanması, en büyük kurumsal yatırımcıdan en küçük hissedara kadar tüm paydaşların verilere eşit ve hızlı bir şekilde erişmesini sağlayan ve yatırım kararlarının doğru ve bilinçli bir şekilde alınmasına yardımcı olan önemli bir faktördür.

Bu çalışmada kurumsal yönetim uygulamalarının firmaların faaliyet raporu yayınlama zamanı üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 2009-2019 yılları arasında Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren 259 işletmenin verileri lojistik regresyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen ampirik bulgulara göre, yönetim kurulu toplam üye sayısı ve yönetim kurulu bağımsızlığının artması işletmenin faaliyet raporunu piyasa ilgisinin yoğun olduğu dönemlerde (hafta içi) yayınlama ihtimalini artırmaktadır. Yönetim kurulu içerisindeki üye sayısının ve bağımsızlığının artması kurul içerisindeki geçmiş bilgi düzeyinin artmasına neden olmaktadır. Artan bilgi düzeyi ve bağımsızlık seviyesi sayesinde işletmenin gözetim faaliyetinin daha etkin olması sağlanmaktadır. Bu durum finansal beyanların kalitesinin daha iyi kontrol edilmesini sağlamak ve olumsuz durumlar karşısında düzeltici önlemlerin alınma olasılığını artırmaktadır. Artan izleme faktörü ve önlemler neticesinde işletme içerisinde daha iyi haberlere sahip olunacağı varsayıldığında önceki çalışmalarla (DellaVigna ve Pollet 2005; Michaely vd., 2016; Li vd., 2020) uyumlu bir şekilde iyi haberler piyasa ilgisinin yoğun olduğu zamanlarda açıklanmaktadır.

Faaliyet raporlarının hafta içi veya hafta sonu açıklanmasına odaklanan bu araştırma, daha önce keşfedilmemiş bir alanı ele almakta ve bu yönde gelecekteki çalışmalar için bir temel oluşturmayı amaçlamaktadır. Mevcut çalışmalarda, raporların yayınlanma zamanlaması genellikle raporun açıklandığı tarih ile mali yıl sonu arasındaki süreyle ölçülmüş, fakat hafta içi ve hafta sonu duyurularını karşılaştıran bir incelemeye literatürde rastlanmamıştır. Literatürdeki bu boşluk, özellikle hafta içi ve hafta sonları ile ilgili olarak raporların yayınlanma zamanını etkileyen faktörlere ilişkin daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Hafta sonu yapılan duyuruların daha az dikkat çekmesi veya hafta içi yapılan duyuruların daha etkili olması gibi dinamikler, şirketlerin stratejik raporlama kararlarını etkileyebilir. Faaliyet raporlarının zamanında ve piyasa aktif durumda iken yayınlanması yatırımcılar, paydaşlar ve düzenleyiciler gibi çeşitli kullanıcılar için önemlidir. Bir işletmenin finansal performansı ve gelecek beklentileri hakkında doğru ve zamanında bilgi sunarak kurumsal yönetimde şeffaflığı da sağlamaktadır. Bu çaba sayesinde yatırımcı güvenini güçlendirebilir ve daha iyi paydaş ilişkileri geliştirebilmektedir.

Bu çalışma sonunda elde edilen bulgular, kurumsal yönetim uygulamalarının şeffaflığı ve hesap verilebilirliği artırmak için önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, bu bulgular işletme yöneticileri, hissedarlar, düzenleyiciler ve yatırımcılar gibi kurumsal yönetim paydaşlarına yararlı bilgiler sağlamaktadır. İşletme yöneticileri, faaliyet raporlarının yayınlanma zamanının işletme performansı ve değeri üzerindeki etkisini anlayarak, daha iyi kararlar alabilir. Çalışma, faaliyet raporlarını piyasa ilgisinin yoğun olduğu dönemlerde (hafta içi) yayınlayan işletmelerin yönetim kurulu içerisinde çeşitlilik sağlandığı ve daha iyi kurumsal yönetim uygulamalarına sahip olduğunu göstermektedir. Bu da hissedarların işletme seçiminde faaliyet raporu yayınlama zamanını bir kriter olarak kullanabilecekleri anlamına gelmektedir. Düzenleyiciler için piyasa verimliliği ve bilgi asimetrisi gibi faktörleri dengelemek için faaliyet raporu

yayınlanma zamanına ilişkin standartların belirlenmesi ve uygulanması için yararlı bilgiler sağlayabilir.

Sonraki çalışmalarda bir işletmenin kurumsal yönetim kalitesinin yıllık raporun veya mali tabloların yayınlanması için geçen süre ile ilişkisi araştırılabilir. Bir başka çalışmada, denetim raporlarının yayınlanma zamanlaması denetim faktörü üzerinde etkisi bulunan değişkenler üzerinden incelenerek raporun geç yayınlanmasına neden olan faktörler araştırılabilir.

Etik Beyan

“Kurumsal Yönetimin Faaliyet Raporlarının Yayınlanma Zamanı Üzerindeki Etkisi: Borsa İstanbul’da Bir Uygulama” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Makaleyi hazırlayan her bir araştırmacıların katkı oranı yüzde 25’dir.

Çatışma Beyanı

Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

Kaynakça

- Afify, H. A. E. (2009). Determinants of audit report lag. *Journal of Applied Accounting Research*, 10(1), 56–86
- Akçay, A. Ö. (2022). Denetim raporu gecikmesi ve denetim firması rotasyonu: Borsa İstanbul üzerine bir inceleme. *Journal of Management and Economics Research*, 20(3), 18-34.
- Aldamen, H., Duncan, K., Kelly, S., Mcnamara, R., ve Nagel, S. (2012). Audit committee characteristics and firm performance during the global financial crisis. *Accounting & Finance*, 52, 971-1000.
- Al-Ajmi, J. (2008). Audit and reporting delays: evidence from an emerging market. *Advances in Accounting*, 24(2), 217-226.
- Alfraih, M. M., ve Almutawa, A. M. (2017). Voluntary disclosure and corporate governance: empirical evidence from Kuwait. *International Journal of Law and Management*, 59(2), 217-236.
- Alsmady, A. A. (2018). The effect of board of directors’ characteristics and ownership type on the timeliness of financial reports. *International Journal of Business and Management*, 13(6), 276-287.
- Ashbaugh, H., ve Warfield, T. (2003). Governance mechanism: evidence from the German market. *Journal of International Accounting Research*, 2(1), 1-21.
- Begley, J., ve Fischer, P. E. (1998). Is there information in an earnings announcement delay? *Review of Accounting Studies*, 3(4), 347-363.
- Chen, G., Cheng, L. T., ve Gao, N. (2005). Information content and timing of earnings announcements. *Journal of Business Finance ve Accounting*, 32(2), 65-95.
- Çelik, B., Özer, G., ve Merter, A. K. (2023). The effect of ownership structure on financial reporting timeliness: an implementation on Borsa İstanbul. *SAGE Open*, 13(4), 21582440231207458.
- DeAngelo, L. (1981). Auditor size and auditor quality. *Journal of Accounting and Economics*, 3(3), 183-199.
- DellaVigna, S., ve Pollet, J. M. (2005). Strategic release of information on Friday: evidence from earnings announcements. Available at SSRN 586702.
- Dimitropoulos, P. E., ve Asteriou, D. (2010). The effect of board composition on the informativeness and quality of annual earnings: empirical evidence from Greece. *Research in International Business and Finance*, 24(2), 190-205.
- Doyle, J. T., ve Magilke, M. J. (2009). The timing of earnings announcements: An examination of the strategic disclosure hypothesis. *The Accounting Review*, 84(1), 157-182.
- Elshandidy, T., ve Neri, L. (2015). Corporate governance, risk disclosure practices, and market liquidity: comparative evidence from the UK and Italy. *Corporate Governance: An International Review*, 23(4), 331-356.
- Errunza, V. R., ve Losq, E. (1985). The behaviour of stock prices on LDC markets. *Journal of Banking and Finance*, 9(4), 561-575.
- Ghani, E. K., ve Che Azmi, A. F. (2022). The role of board structure and audit committee structure on financial reporting timeliness: evidence from public listed companies in Malaysia. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 9(5), 443-453.
- Hair, J., Black, W. C., Babin, B. J., ve Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7. Baskı). New Jersey: Pearson Educational International.
- Hassan, Y. M. (2016). Determinants of audit report lag: evidence from Palestine. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 6(1), 13-32.
- Hassan Y., Hijazi R. ve Naser K. (2017). Does audit committee substitute or complement other corporate governance mechanisms: evidence from an emerging economy. *Managerial Auditing Journal*, 32(7), 658-681
- Haw, I.-M., Qi, D., ve Wu, W. (2000). Timeliness of annual report releases and market reaction to earnings announcements in an emerging capital market: the case of China. *Journal of International Financial Management and*

- Accounting*, 11(2), 108-131.
- Jensen, M. C., ve Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 305-360.
- Kanadli, S. B., Torchia, M., ve Gabaldon, P. (2018). Increasing women's contribution on board decision making: the importance of chairperson leadership efficacy and board openness. *European Management Journal*, 36(1), 91-104.
- Krishnan, G. V. (2005). The association between big 6 auditor industry expertise and the asymmetric timeliness of earnings. *Journal of Accounting, Auditing ve Finance*, 20(3), 209-228.
- Krishnan, G. V. ve Parsons, L. M. (2008). Getting to the bottom line: an exploration of gender and earnings quality. *Journal of Business Ethics*, 78, 65-76.
- Lajmi, A., ve Yab, M. (2022). The impact of internal corporate governance mechanisms on audit report lag: evidence from Tunisian listed companies. *EuroMed Journal of Business*, 17(4), 619-633.
- Latif, R. A., Mohd, K. T., ve Kamardin, H. (2022). Risk disclosure, corporate governance and firm value in an emerging country. *Asian Economic and Financial Review*, 12(6), 420-437.
- Leuz, C., ve Verrecchia, R. (2000). The economic consequences of increased disclosure. *Journal of Accounting Research*, 38, 91-124.
- Li, T., Xiang, C., Liu, Z., ve Cai, W. (2020). Annual report disclosure timing and stock price crash risk. *Pacific-Basin Finance Journal*, 62.
- Liao, L. Luo, L., ve Tang, Q. (2015). Gender diversity, board independence, environmental committee and greenhouse gas disclosure. *The British Accounting Review*, 47(4), 409-424.
- Lukason, O., ve Camacho-Miñano, M. D. (2020). Corporate governance characteristics of private SMEs' annual report submission violations. *Journal of Risk and Financial Management*, 13(10), 1-19.
- Marston, C., ve Shrive, P. J. (1991). The use of disclosure indices in accounting research: a review article. *The British Accounting Review*, 23(3), 195-210.
- Mathuva, D. M., Tauringana, V., ve Owino, F. J. O. (2019). Corporate governance and the timeliness of audited financial statements: the case of Kenyan listed firms. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 9(4), 473-501.
- Michaely, R., Rubin, A., ve Vadrashko, A. (2016). Further evidence on the strategic timing of earnings news: Joint analysis of weekdays and times of day. *Journal of Accounting and Economics*, 62(1), 24-45.
- Nielsen, S., ve Huse, M. (2010). Women directors' contribution to board decision-making and strategic involvement: the role of equality perception. *European Management Review*, 7, 16-29.
- Ocak, M., Özden, E. (2018). Signing auditor-specific characteristics and audit report lag: A research from Turkey. *Journal of Applied Business Research*, 34(2), 277-294.
- Owusu-Ansah, S., ve Leventis, S. (2006). Timeliness of corporate annual financial reporting in Greece. *European Accounting Review*, 15(2), 273-287.
- Shockley, R. (1981). Perceptions of auditor independence: an empirical analysis. *Accounting Review*, 56, 785-800.
- Shohaieb, D., Elmarzouky, M., ve Albitar, K. (2022). Corporate governance and diversity management: evidence from a disclosure perspective. *International Journal of Accounting ve Information Management*, 30(4), 502-525.
- Sinclair, N. A., ve Young, J. C. (1991). The timeliness of half yearly earnings announcements and stock returns. *Accounting ve Finance*, 31(2), 31-52.
- Song, F., ve Zhou, J. (2021). Principles-Based accounting standards and the timeliness of annual reports: Evidence from China. *Asian Review of Accounting*, 29(3), 399-442.
- Syofyan, E., Septiari, D., Dwita, S. ve Rahmi, M. (2021). The characteristics of the audit committee affecting timeliness of the audit report in Indonesia. *Cogent Business & Management*, 8, 1935183
- Tauringana, V., Kyeyune, M. F., ve Opio, P. J. (2008). Corporate governance, dual language reporting and the timeliness of annual reports on the Nairobi stock exchange. *Corporate Governance in Less Developed and Emerging Economies*, 8, 13-37.
- Tran, M. D., ve Ha, H. H. (2023). Corporate governance disclosure and annual reports quality: An investigation in Vietnam context. *Cogent Economics and Finance*, 11(1), 2173125.
- Turley, S., ve Zaman, M. (2004). The corporate governance effects of audit committees. *Journal of Management and Governance*, 8(3), 305-332.
- Türel, A. (2010). Timeliness of financial reporting in emerging capital markets: Evidence from Turkey. *Journal of the School of Business Administration*, 39(2), 227-240.

EXTENDED ABSTRACT

Corporate governance, in its pursuit of ensuring stakeholder confidence and regulatory compliance, has steadily incorporated a large number of communication tools. The most important of these is the annual report, an integral document that succinctly captures a firm's financial posture and provides insights into its prospective avenues for growth. Given the multifaceted nature of businesses nowadays, the scope and depth of annual reports have significantly developed to meet the nuanced needs of a wide readership. Shareholders, for instance, view these reports as a testament to a company's profitability and long-term viability. Concurrently, potential investors rely on them to ascertain potential risks and returns, seeking clues about future investment opportunities or threats. The information contained in the report helps

users make their decisions most effectively and is recognized as a critical source of information, especially in developing countries. Moreover, in the era of stringent regulatory oversight, regulators utilize these reports to ensure corporations uphold their fiduciary responsibilities. By melding quantitative data with qualitative narratives, the annual report thus becomes an instrumental medium, influencing myriad business-related perceptions and strategic decisions. Complexly structured and detailed, annual reports provide users with information on all financial transactions of a firm during the whole fiscal year. However, their relevance extends far beyond mere tabulations of revenue and expenses. Embedded within their pages are rich narratives elucidating the organization's core values, landmark achievements, unforeseen challenges, and envisioned strategies for future uncertainties. These narratives, often intertwined with quantitative data, provide a comprehensive lens for stakeholders to gauge the organization's resilience, adaptability, and growth potential. In the context of developing nations, the importance of annual reports is accentuated. Due to the lack of reliable secondary sources of institutional data or the potential for misinformation, these reports emerge as credibility markers. Stakeholders, ranging from investors to suppliers, heavily lean on these documents to make informed decisions, ensuring they are attuned to the company's trajectory and potential market fluctuations. Corporate governance is an intricate web of structures, protocols, and procedures that guide a company's operational aspects and anchor its ethical and legal compass. At the epicenter of this vast mechanism lies the board of directors. Their role is not just administrative; they determine the company's governance of, ensuring that its trajectory is aligned with established governance paradigms. As managers, they bear the onus of setting strategic priorities, managing risks, and acting as the pivotal link between shareholders and management, ensuring transparency, accountability, and long-term value creation. There are many empirical studies on the timing of corporate report releases. The literature is dominated by studies suggesting that firms with good news tend to release earlier or at times of high market interest (weekdays) than firms with bad news. The relationship between annual reports and corporate governance holds the potential to reveal much about a company's inner workings, ethos, and commitment to transparency. As annual reports are an indicator of organizational transparency, the dynamics governing their publication are crucial for stakeholders. The underlying hypotheses of this research are that the governance structure, especially the characteristics and functionalities of the board of directors, might influence when these reports see the light of day. Due to its prominence as the primary marketplace for Turkey's largest corporations, Borsa Istanbul is an excellent candidate for this research since it provides a rich tapestry of data and a variety of governance styles. Using logistic regression, this study leverages a powerful analytical tool and delves deeper into binary publication timing, such as weekdays or weekends. This study aims to measure the impact of corporate governance on the timing of report issuance using various variables, such as the number and independence of board members, board gender diversity, CEO duality, audit quality and audit committee effectiveness. According to the empirical findings, an increase in the number of board members and board independence increases the likelihood of publishing the annual report during periods of intense market interest (weekdays). The increase in the number of board members and board independence leads to an increase in the level of background information on the board. The increased level of knowledge and independence leads to more effective oversight of the entity. This enables better control of the quality of financial statements and increases the likelihood of taking corrective measures in the face of adverse situations. Assuming that the increased monitoring factor and measures lead to better news within the firm, in line with previous studies, good news is disclosed at times of high market interest. It is crucial to various users, such as investors, stakeholders and regulators, to publish annual reports in a timely manner and when the market is active. It also ensures transparency in corporate governance by providing accurate and timely information about an organization's financial performance and future prospects. This effort can strengthen investor confidence and foster better stakeholder relations. The nuances of how board attributes influence reporting timeliness are not merely operational; they often hint at the underlying organizational culture and its dedication to stakeholder communication. For companies aiming for excellence in corporate governance, these insights offer a roadmap. Adjusting board compositions or re-evaluating governance policies might not only streamline report publications but also potentially bolster a company's reputation in the marketplace. On the other hand, for the investment community, including fund managers and equity analysts, these patterns serve as another metric in their toolkit. By understanding the correlation between governance structures and reporting habits, they can make more informed judgments about a company's reliability and its values related to openness. In a financial landscape where trust is paramount, such insights become invaluable in shaping future strategic interactions and partnerships..